

المسلم و ولده

So Muslim a go so Wata' Iyan

(al Khutbah 8)

Ki: Alim Hassonor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَعْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِّنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَاحْبِهِ وَمَنِ اهْتَدَ إِلَيْهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ :

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدًى إِيَّ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastāinuhu wa nastagfiruh, wa na'udubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmīd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī huden faman tabi'a huden
falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh, bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سبحانه وتعالى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سبحانه وتعالى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh.

So moriataw na siran so matabanda o kailay o manga loks, a bowalan o kapiiya ginawa iran. Siran oto a manga moriataw i pphakabaloy ko kaoyagoyag a matis a go mapiya, ko oriyen o kapphanalamati ko Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) ko kala' o limo' iyan ko dowa loks a bigan iyan siran sa kalombayan a onga o poso' iran, sa so moriataw i kapapadalman ko pagn's a pangindaw o manga loks. Sa siran a manga wata' i pagn's o manga loks iran. *Anda zowa' so lombay a di sii ko mirorang.*

Sa langon dn anan na misasankot ko kapiya o siyap a go sinanad a minidawag kirin o manga loks iran a khabaloy niyan siran a pagaadatan a go maginawa a bowalan o kapiiya ginawa, Amay ka so moriataw na masinanad ko parangay a mapiya na tankd a khabaloy siran a sawitan a mapiya ko kibabatog sa datar o kiathao'a on o Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) ko Qur'ān a:

الْمَالُ وَالْبُنُونَ زِينَةُ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾

So tamok a go so manga wata' na parahiyasan ko kaoyagoyag ko Doniya, na so tatap a manga pipiya na aya tomo' sii ko Kadnan ka a balas a go mapiya a kharombaan. (Surah al Kahf 18:46).

Sabap roo, na miatatap so Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a giiniyan ipamangni so siran oto a manga sahābah niyan a masoso'at kirin, sa bgan siran o Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) sa kakawasaan a tamok a go madakl a moriataw.

Pianothol o Anas a somiong skaniyan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pd iyan so ina' iyan a go so babo' iyan ki ina' iyan. Na piagimaman siran o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa sambayang oriyen iyan na inipamangni niyan siran, Na pitharo' o Ina' o Anas a hay Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so maito' a somasakodo rka (so Anas) na pamangnin ka skaniyan sa mapiya, na inipamangni skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na sii ko kaposan o dowaa niyan na pitharo' iyan a: Ya Allāh bgi nka skaniyan (a Anas) sa kakawasaan a tamok a go madakl a moriataw a go kalimoon ka skaniyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Sa miaadn so Anas a miababad sa tanto a madakl a moriataw niyan a go manga apo'. Ogaid na amay ka so loks na ipanalipnda' iyan so kasinanada kirin na so onga o btad iran na kaantiyor a go kabinasaan. Sa khabaloy so manga moriataw niyan a phoonan o ragawr a awid a akal a go kaola.

So sanang a Muslim na kasasabotan iyan so kala' a go kapn'd o atastanggongan iyan ko kasaromag iyan ko manga wata' iyan a so inimbawata' iyan sankai a doniya, sa datar o kiatharo'a on o Qur'ān a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوْا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيْكُمْ نَارًا وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ... ﴿٦﴾

Hay so Miamaratiaya lindinga niyo so manga ginawa niyo a go so manga pamiliya niyo ko Naraka' a aya itagon iyan na so manga taw (a kapir) a go so manga ator. (Surah at Tahrīm 66:6)

Go skaniyan oto a Muslim na khatarima' iyan so atastanggongan a piakiawidan kiran o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a tharo'on iyan a:

Oman i isa rkano na pphagipat sa oman i isa na ipagiza' on so pphagipatn iyan. So dato na pphagipat na ipagiza' on so pphagipatn iyan. So mama na pphagipat ko pamiliya niyan na ipagiza' on so pphagipatn iyan, so karoma a babay na pphagipat ko walay o karoma niyan na ipagiza' on so pphagipatn iyan, so oripn na pphagipat ko tamok o dato' iyan na ipagiza' on so pphagipatn iyan, oman i isa rkano na pphagipat na ipagiza' on so pphagipatn iyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Manga Oripn o Allāh.

So Islam na inibatog iyan so mapn'd a atastanggongan sii ko waga o manga manosiya, sa da' dn a ba kiran miatabiya' a ba di makaaawid sa mapn'd a insana. Aya maporo' roo, na so manga loks na sasanaan siran sa kazinanada iran ko manga kalombayan iran sa mabarsa' siran ko nda'owan o Islam a go mabatak siran ko mananaw a paparangayan o Islam a so inipangnda'o o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a a skaniyan i onayan o kiasogo'a on a phakalankapn iyan ko manga taw gowani a tharo'on iyan a:

Mataan a aya bo man a kiasogo'a raken na so katharotopa ko ko parangay a mapiya. Pianothol o al Bukhārī.

Da' a Ibi a mabagr a tanda' a go dalil ko kapapatorayi ko manga loks ko kabarasaa iran ko manga wata' iran sa onot iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' iyan, a ba niyan kalawani so payagan o manga ulama sa oman i pamiliya na paliogat on a kapamakin'ga niyan ko katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sogoon iyo ko manga wata' iyo so sambayang a siran na manga wata' a inisampay so manga omor iran sa pito ragon, na pran'gn iyo kiran so sambayang o ba iran mbagakn a siran na manga wata' a zasapolo' ragon i omor. Pianothol o Ahmad, Abu Dāūd. A go so al Hākim.

Oman i pamiliya a kasasabotan iyan ankanan a sabdan ogaid na inindaraynon iyan so kipaliogatn ko sambayang ko manga wata' iyan ko kisampay ran sa pito ragon a omor a go idan'g iyan kiran ko kisampay ran sa sapolo ragon a omor, na gioto na Muslim a go pamiliya a khaola' sii ko katonaya niyan ko atastanggongan iyan, sa siran oto na miniitong siran a manga baradosa a khaizaan siran sa hadapan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kiaola iran ko kasinanada ko manga moriataw ko nda'owan o Islam.

Manga Oripn o Allāh:

So walay i paganay a salatan (environment - climate) a so ron pagtho' so kalombayan a gopn pphagoyaga. Gioto so darpa' a paganay kambowatan o moriataw a ron maptharagombalay so m'nang iyan, sowasowa'i niyan, a go so paparangayan iyan. Gianaan na khaosay niyan so kipapatoray o kasinanada ko manga moriataw sa matonay ran a manga loks so sangan iran a mapn'd ko kapzinanada ko manga kalombayan iran ko pithibarang a blangan a kalalawasi, kaniniyawwa'i, antaa ka pamikiran a go so kapiya o kapphagintaw iran a barandiya a go rahasiyan.

So sanang a Muslim na phagosarn iyan so mapiya a okit ko kapzinanada niyan ko manga kalombayan iyan.

So sanang a Muslim na mapiya a loks - ama' antaa ka ina' - sa kasasabotan iyan so ilmopiratas o kaoyagoyag o moriataw niyan a go knal iyan so andamanaya i kipndolonaan iyan kirin, sa phagosarn iyan so Ibi a mapiya a okit ko kababaloy niyan a loks a go pzinanad. Pphakigdam iyan ko manga kalombayan iyan so kala' o arga' iyan kirin sa mokit ko langowan a lalan sa phapakarani kirin sa ayon ko manga omor iran a go so pankat o akal iran, sa gii kirin makizaliya' a go gii kirin makipagpda' ko giikanggitagita' sa pmbantogn iyan siran a go gii niyan siran zandagan sa phagalowin iyan kirin so manga maana o kabaya' a go siyap a so pkhabaloy niyan siran a masosonor. Oriyan oto na ipangapdi' iyan siran, sa ptharimaan iyan kirin so manga kabaya' iran a go so manga antap iran. Na amay ka onotan iran skaniyan na patoray a mabaloy oto a phoon ko poso' iran, sabap sa mala' a mbidaan o kapangonganotan a go kabaya' a makapoopon ko poso' a go makaphopoonan sa kabaya' a go slasla' a go sarig, a di so pangonganotan a makapoopon sa mabasng a go tgl. So miaona a pangonganotan na khatatap sa lalayon, so ika downa mababaw a khibayog sa magaan so kakhada' iyan amay ka so kabasng a go so karsrs na isampay ko pondiyong iyan.

So sabaad a manga taw na tatankapn iran sa amay ka so loks na domoros ko pankat o manga kalombayan iyan sa makizolbiya' kirin sa madait na khasabapan oto sa kakhapadng o pankatan iyan a kaloloksi si ko kailay ran sa khabinasa niyan so panagontaman iyan a loks, sa gianan na di bnar a panarima' a ribat. Ka miatankd a bnar a so giikapakizaliya' o loks ko wata' iyan na mabagr i raraad ko ginawa niyan, sa gianan i miatindos a okit a mabisa i raraad ko kapzinanada ko manga kalombayan a tiarima' a go piakaozor o manga baraakal a manga ulama ko kambabawata'. Gianaan so okit a ininggolalan o Rasūlullāh ﷺ ko miakasanggibo a go lima gatos ragon imanto a kiathay niyan, sa piayag iyan oto sa miokit sa ko'at a go katharo',

Miatatap so Rasūlullāh ﷺ a pphakatindgn iyan so manga wata' o al Abbās a so Abdullāh, Ubaydullāh, a go so Kuthayr sa giiniyan tharo'on a:

Sa maona rkano rakan makaoma a phagoradorad kano na bgan aka skaniyan sa tndan a manaya manaya dn. Na pkhoyakoya siran on o antaa kirin i maona on makaapt na mitaalok siran on sii ko kilid iyan a go sa kasadan iyan na arkan iyan siran. Pianothol o Ahmad.

Pianothol o al Bukhārī a go so at Tabarāni ko kitab a al Adab al Mufrad a phoon ko Abū Hurayrah a so Rasūlullāh ﷺ na kiaptan iyan so lima o al Hassan odi' na so al Hussayin (a manga apo' iyan siran) na pakadapoon iyan ko parapara niyan na tharo'on iyan on a: Tabid ka.

Da' a Ibi a maliwanag a okit a ba niyan kalawani so okit o Rasūlullāh ﷺ ko kinindolonaan iyan ko dowa a apo' iyan a so al Hassan a go so al Hussayin sa okit a mapiya a kazinanad, sa miapayag iyan a mataan a skaniyan na mapiya a ama' a go mapiya a amaadato o kamamanosiya'i. Giya'i na khailay sa mapayag ko sabdan a pianothol o Ahmad a go so an Nasā'ī a phoon ko Shaddād a:

So Rasūlullāh ﷺ na lominiyo ko walay niyan a aawidan iyan so al Hussayin na kagiya makaoma ko mimbar sa phagimam ko sambayang na inibtad iyan so

bagoamama sa miagimam. Na so kiasojud iyan na miagthay ron. Na iniporo' aka olo aka na miaiay aka so bagoamama a khokodaan iyan so likod iyan na komiasoy ako ko kasosojud aka. Na kagiya makapasad magimam na inizaan o manga taw sa pitharo' iran a: Ya Rasūlullāh ﷺ somiojud ka sa miathay a masa, na pitharo' iyan a: So apo' aka na pikhodaan iyan a likod aka na da ko kabaya'i o ba ko skaniyan masndod sa miagthay aka ka an on katiokopi. Pianothol o Ahmad a go so an Nasā'ī.

Manga Oripn o Allāh.

So Rasūlullāh ﷺ i ladiawan a maporo' ko kindolonaan ko moriataw. Pianothol o Anas a:

Da dn a miaiay aka a isa bo' a lawan sa kapiya a go kalimo' ko kindolonaan ko manga moriataw a ba niyan kalawani so Rasūlullāh ﷺ. So wata' iyan a Ebrahim na pphakasoson iyan sa isa a babay sii ko isa a bobong sa Madīnah, sa pphamisitaan iyan a pd aka niyan sa pzold ko walay na pkhowaan iyan so wata' iyan a Ebrahim na phagarkan iyan a go gii niyan izaliya' oriyan iyan na ganatan iyan sa maling bo'. Pianothol o Muslim.

Miaadn so Rasūlullāh ﷺ a tanto dn a mananaw ko manga kalombayan o manga Muslim a go ipkhapdi' iyan siran sa igira siagadan iyan siran ko giiran kanggitagita' na pthargan iyan siran sa pzalamn iyan siran a go gii kirin makizandag sa miapanothol oto o Muslim a go so al Bukhārī.

Aya ibarat o tatap a sinanad iyan ko manga kalombayan na so katharo' iyan a; *Di rkami pd so taw a di niyan ikhalimo' so manga kalombayan rkami, na di niyan phagadatan so manga toto'a rkami.* Pianothol o al Hākim a go so Ahmad.

Pitharo' o Abū Hurayrah a:

Inarkan o Rasūlullāh ﷺ so al Hassan bin Ali a so al Aqra' bin Hābis na makadarpa', na pitharo' iyan a: Adn a sapolo' a manga wata' aka na da' dn a isa kirin i ba aka inarkan. Na pitharo' o Rasūlullāh ﷺ a: Sa taw a di phangalimo' na di patot o ba pangalimoon skaniyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Miaadn so Rasūlullāh ﷺ a mala' a goro a sisiyapn iyan sa matolangd so kapamolaa niyan ko kapangalimo' a go kapanalinggagaw sii ko poso' o manga taw. Sa mapokaw niyan kirin so sorazab o ranon a go gagaw san ko manga kalombayan iran a gianan I onayan a paganay o mapiya a paparangayan o kamamanosiya'i.

Adn a isa a gawii a adn a sakataw a arab sa lomang (a'rābī) a miakaoma ko Rasūlullāh ﷺ na iniiza iyan on o ba iran phagarki so manga wata' iran a skami a tig iyan na di ami pagarkan so manga moriataw ami. Na pitharo' o Rasūlullāh ﷺ a: Antonaa i ikhidi'a ko rka amay ka so Allāh ﷺ na lialas iyan so gagaw na limo' ko poso' oka (sabap ko kabasng iyan ko moriataw niyan a di niyan ikhalimo'). Pianothol o al Bukhārī a go so Mulim.

Pianothol o Aishah a:

Apiya antonaa a masa i kapphakaomao Fātimah ko bilik o Rasūlullāh ﷺ na so Rasūlullāh ﷺ na pthindg sa pphakabolosn iyan skaniyan, sa phagarkan iyan a go pphakaontodn iyan ko korsi' iyan, na datar oto a igira miakaoma so

Rasūlullāh ﷺ sii rkaniyan a Fātimah na pthindg skaniyan sa pphakabolosn iyan a go phagarkan iyan sa pphakaontodn iyan ko korsi' iyan. Na gowani a makaoma on so Fātimah ko kapkhasakit iyan a Rasūlullāh ﷺ na piakabolos iyan a go inarkan iyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Sii ko sindaw anka'i a toro'an na so sangat a Muslim na patot a di mabaloy a mabasng ko moriataw niyan sa ba niyan siran dolona sa mabasng a parangay odi na okit a di mapiya, apiya pn aya waraan iyan na mabasng i goago'ay a go lanka', aya sabap oto na kagiya so agama niyan na agama a malimo' a go mananaw a mokit ko manga nda'o niyan na mapphakalmk iyan so miagatorator a poso' a go pkhapokaw niyan so totorogn a darm sa khagdam iyan so kanayo' o gagaw a go so dnggaw o kapdi' san ko poso' iyan. So manga wata' tano na manga poso' tano a phlalakaw siran ko lopa' sa datar o kinimbayokn on o maongangn a Arab a:

So manga wata' tano na onga o poso' tano a phlalakaw siran ko lopa a o sambr so magawg na di tomaroy so torog sa romba' a ladan tano sa pikiran tano kirān

Manga Oripn o Allāh.

Tanto a piakala' o Islam so balas ko manga loks a iphanalinggagaw iran so manga kalombayan iran. Pitharo' o Rasūlullāh ﷺ a:

Amay ka so mama na pagprn iyan so pamiliya niyan sa antap sa kazoata niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na so mianggasto niyan kirān na miniiitong a sadka niyan oto a phoon on. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So Islam na iniitong iyan a so kanggastowi ko karoma a go so moriataw na makalalawan ko kanggastowi ko manga salakaw kirān a miapanothol o Abū Hurayrah a:

So pirak a pinggasto nka sa lalan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). So pirak a pinggasto nka sa kapakamaradika' o oripn, so pirak a pinggasto nka sii ko miskin, a go so pirak a pinggasto nka ko pamiliya nka, na aya Ibi ron a mala' i balas na so pirak a mianggasto nka ko pamiliya nka. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So sanang a Muslim na ikhababaya' iyan so kanggasto niyan sii ko pamiliya niyan, sabap sa katawan iyan a sa dn sa manggasto niyan kirān a inipagiklas iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na mbalasan on sa Ibi a mala', apiya so saami a phakikan iyan ko karoma niyan a tanda' oto o kipkhapdiin iyan on na mbalasan on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa mala' a balas. Pitharo' o Rasūlullāh ﷺ a:

Da dn a nggaston ka a nganin sa soasoat ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) inonta a balasan ka on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) mapiya so saami a pang'nkn a isongit ka ko ngari' o karoma nka (na mbalasan rka o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)). Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So sangat a Muslim na di niyan ppharon ko ginawa niyan o ba niyan bagakn so pamiliya niyan a go so manga wata' iyan sa di niyan siran pagprn, sabap sa katatadman iyan so katharo' o Rasūlullāh ﷺ a:

Khasanaan dn a dosa o mama a kibagakn iyan ko taw a patoray ron so kapagpra niyan on. Pianothol o Muslim a go so Abū Dāud.

So sanang a Muslim na di niyan pakapmbidaan so limo' iyan a go so gagaw niyan ko wata' iyan a mama a go so wata' iyan a babay.

Aya kalilid a taw na aya pangindaw niyan na so kambawata' sa mama sa di niyan dn simalaw so kakharitan sa babay, ka kagiya di niyan katawan so mala' a limo' a madadalm ko kakharitan sa babay. So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na inibgay niyan a kapasadan ko siran oto a mimbawata' sa babay a amay ka siapn iran so manga wata' iran a babay na mambagian iran so mala' a balas a phoon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa dn sa mama a adn a wata' iyan a tlo kataw a babay na zabaran iyan siran sa oyagn iyan siran a go pakanditarn iyan siran ko pkhasokat iyan na mabaloy siran on a rnding iyan ko apoy o naraka ko alongan a maori. Pianothol o Ahmad.

Sii ko isa a kiapanothola on na:

Sa dn sa mama a adn a wata' iyan a tlo kataw a bagoaraga sa oyagn iyan siran sa mapiya a go ikapdi' iyan siran na mambagian iyan so Sorga. Na adn a sakataw a mama a pd ko manga taw na pitharo' iyan a: Apiya dowa dowa siran bo' hay Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Na pitharo' iyan a: Oway, apiya dowadowa siran.

Manga Oripn o Allāh.

Sabap ko kaliwanag anka'i a manga paraman a go sabdan a miazalisay tano makapantag ko kaphiapiya'i ko moriataw, na imanto aya na kiatokawan tano a so kapthagompiya o kaoyagoyag tano a manga loks na misasankot ko kapiya o kiasinanada ko manga kalombayan tano sa miabaloy a sana a pangni o Islam ko oman i isa rkitano a kasiyapa tano sanka'i a manga btad sa mabaloy tano a pasiga' a mabagr ko kaptharagombalaya ko pamiliya a mapiya a aya onayan iyan na so ama' Ina' a go so manga kalombayan a sarapiyang.

So sanang a Muslim na sisiyapn iyan so btad o manga wata' iyan sa totonggoan iyan siran o anda siran matatago' ko gagawii dawndaw, ka oba siran misaog odi na makasold siran ko salatan a marata' sa kasaraban so paparangayan iran na mabinasa so panarima' iran sa mapokas siran ko lalan a mathitho a kkdgn iran minsan pn manga kalombayan siran a manga llmk pn i kanoko.

Miasabot tano ko Islam a so manosiya na sii inimbawata' ko waraan a mapiya (fitrah) na so mbala' a loks iyan na khabaloy ran skanyan a yahūdi odi' na nasrāni odi na majūsi a miaaloy anan a katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Aya maana oto na so salatan a phagintawan o wata' a maito' na tanto a mala' a rarad iyan ko ginawa niyan, na aya salatan iyan a paganay na so walay niyan a ron matatago' si ina' iyan a go si ama' iyan a go so manga pagari niyan, na aya thondog roo na so lipongan iyan a babalingan iyan sa patoray a mabaloy anka'i a manga shayi a palaya dn mapiya ka an on makapagintaw so kalombayan sa mapiya, sa so kaklida roo na madait a so rarad iyan na mapayag sa kailay, ka so kabibinasa o salatan a phagintawan o moriataw na tankd a phrarad on sa khabinasaan skaniyan mambo'.

So sanang a Muslim na maontol ko Itlt o manga wata' iyan, sa di niyan siran plalimn ko manga kabnar iran on, ka so kapaginontolan iyan kirin na khaonga niyan so kaphaginontolan iran on mambo' ko kakhasad o manga omor iran a skaniyan a loks na minirampi' ko rorang a mangingindaw sa limo 'a phoon ko wata' iyan.

So sanang a Muslim na sasabotn iyan a kamapiyaan iyan so kasinanada niyan ko manga wata' iyan sa pangnda'on iyan siran a go pakasombakn iyan siran ko paganadan ko Islam ka an siran mabaloy a Muslim a patiis a magawid ko panolon sa pantag sa kathagompiya o kamamanosiya'i, sa mabaloy siran a manga moriataw a phamakala' siran na pmbaloy siran a manga taw a pmbolongan iran so awid a akal o ingd iran sa kna' o ba siran i pmbaloy a sakit o ingd iran.

So sanang a Muslim na knal iyan a go ipkhalk iyan o ba on misogat so katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a piakitadman iyan ko manga ama' a mataan a so sabagi' ko manga wata' iran a go so manga karoma iran na manga rido'ay ran, sabap ko da kiran katowanga ko mapiya a towanga' a so iniropa skaniyan o Islam. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ..... ١٤ ﴿١﴾

Hay so Miamaratiaya mataan a adn a pd ko manga karoma niyo a go so manga wata' iyo a rido'ay niyo, na pananggila'i niyo siran. (Surah at Tagābun 64:14)

Sa amay ka simalaw tano so kathagompiya o manga moriataw tano na managontaman tano sa kasinanada kiran ko agama Islam a go makala' so sabot iran on, ipoon dn ko karoni ran a maoml pn so lawas iran, ka amay ka ibagak siran sa di siran sinanadn ko masa a kaito' iran sa nayawn so kapamakala' iran na mataan a margn a khasowa' ka kagiya margin a piisan so ginawa igira miakala' sa datar dn o kayo a igira mithagaas na margin a pkoon.

Manga Oripn o Allāh.

Sii sinka'i a lagaday o Khutbah a mian'g tano, na kiatokawan tano sa mapayag so tindg o Islam ko kambabawata' a go so okit a kazinanada on. Sa miaiay tano a so langowan a galbk ko doniya tinanggisa antaa ka diamong odi na galbk a parinta na tanto dn a mala' a kiasiyapa niyan ko btad o kalombayan ka kagiya siran i panginam o marandang sa kathagodaya' iyan ko pkhaori a masa.

Sabap san, na arapn tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a limoon tano niyan sa matonay tano so atastanggongan tano ko kiphapantagn tano ko manga moriataw tano ka an siran masinanad sa mabaloy siran a manga oripn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a manga barasimba on a manga mujahid a magawid ko pandi' o Islam sa taman sa makataban sa idin o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

وَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهِ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astaghfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastaghfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.